

Kevaka o vakaitikotiko e Ositerelia o qai vakila eso na ivakatakilakila ni tauvimate me vaka na ceguoca, qiri ki na 000 mo kerea na veivuke ni leqa tubukoso.

CORONAVIRUS

IVAKASALA NI BULA

Na ivakamacala oqo e vakabibitaki vei ira na cakacaka e Ositerelia, ena vula o Jiulai 2020.

NA CAVA NA CORONAVIRUS?

Na Coronavirus, se KOVIDI-19, e dua na tauvimate ni yatevuso ka vakavuna e dua na manumanu-ni-mate vou. Na ivakatakilakila ni tauvimate oqo e rabailevu sara na kedra duidui tekivu mai na matetaka ki na tauvi niu monia. E so era na bula vakatotolo mai na mate qo, ia eso tale e rawa ni totolo na nodra tauvimate bibi sara.

NA IVAKATAKILAKILA E RAWA NI LAURAI KINA NA:

KATAKATA

VUVU

MOSI NI ITILOILO

DREDRE NA CEGU (TAQA NA ICEGU)

TAQOMAKI IKO KA VUKEA NA TAROVI NI KENA TETE

Na itataqomaki vinaka duadua oya na tiko savasava:

SAVATA NA
LIGAMU ENA SOVU
KEI NA WAI

UBIA NA GUSUMU
ENA GAUNA O VUVU
SE SURU KINA

KAKUA NI TIKO
VEIVOLEKATI KEI IRA
TALE ESO

VAKAYAWAKI IKO MAI
VUA E DUA TALE

VAKARAUTAKI IKO MO KILA NA
TIKO TANI TAUDUA ENA GAUNA O
VAKILA KINA NA IVAKATAKILAKILA NI
TAUVIMATE OQO SE SA VAKADEITAKI NI
TAUVI IKO

MURIA TIKO NA
VEILAWATU ME
BALETA NA KENA
TAROVI NA SOQONI
VAKALEWELEVU

LAINI NI ITUKUTUKU NI CORONAVIRUS

Qirita na laini ni veivuke vakavanua ena **1800 020 080** me baleta na ivakamacala ni KOVIDI-19, Na laini oqo e dola me 24 na aua ena dua na siga vitu na siga ena veimacawa.

VAKAMURIA NA LAWAN NI MATANITU KA TIKO TAQOMAKI MO KAKUA NI TOTOGITAKI

Ena vica na vula sa oti, sa kune kina e Ositerelia e vica na kisi ni KOVIDI-19. Eso na Yasana e vakaraitaki mai ni levu cake na tete ni mate oqo e keya mai na so tale na Yasana, ka **tiko na veilawatu vakayasana vakayadudua**.

VAKADIKEVA NA VEITIKINA E RA MO RAICA KINA NA VEILAWATU ENA NOMU YASANA.

- Queensland: <https://www.qld.gov.au/health/conditions/health-alerts/coronavirus-covid-19>
- New South Wales: <https://www.nsw.gov.au/covid-19>
- Victoria: <https://www.dhhs.vic.gov.au/coronavirus>
- South Australia: <https://www.sahealth.sa.gov.au/wps/wcm/connect/public+content/sa+health+internet/conditions/infectious+diseases/covid+2019/coronavirus+disease+2019+covid-19>
- Northern Territory: <https://coronavirus.nt.gov.au>
- Western Australia: https://ww2.health.wa.gov.au/Articles/A_E/Coronavirus
- Tasmania: <https://www.coronavirus.tas.gov.au>

Sa kerei mo na vakarautaka iko kevaka e tiko na gagadre ni kena daramaki na matavulo ena nomu Yasana. Kevaka o sega ni daramaka na matavulo ena so na vanua, e rawa ni o na totogitaki. [Sikova na Tabacakacaka ni Veiqaravi ni Tamata kei na Bula ena: https://www.dhhs.vic.gov.au/face-coverings-covid-19](https://www.dhhs.vic.gov.au/face-coverings-covid-19)

QIRITA TAUMADA NA VANUA NI LAURAI

KEVAKA O TAUVI KOVIDI, TIKO VAKADUA E VALE

VAKACAFA KE'U VAKILA NI'U TAUVIMATE?

Kevaka o vakila ni o tauvimate ka nanuma ni tiko vei iko na vakatakilakila ni kovid i qiri ki na **seda ni itukutuku me baleta na bula ena gauna ni kovid ena: 1800 020 080**.

Kevaka o sikova na nomu vuniwai, **qirita na vanua ni laurai nib era ni** o sikova yani mo kerea e dua na nomu gauna ni laurai, ka vakamacalataka na nomu vakatakilakila ni tauvimate, vanua o veilakoyaki voli kina kei ira eso ko tiko volekata ka ra sa tauvi kovid talega mai.

Kevaka e gadrevi mo biuta na nomu vale mo lako lai laurai vakavuniwai, daramaka na matavulo ni veisele (kevaka e tiko e dua) mo taqomaki ira kina na tani. Kevaka e sa vakadeitaki ni o tauvi kovid, tiko tani e vale.

TIKO TANI TAUDUA

Kakua ni o lako ki na vanua raraba me vaka na vanua ni cakacaka, vanua ni qito se vanua ni volivoli. Kerea tale vei ira eso me ra cakava mai na nomu volivoli ka me ra biuta e mata ni nomu vale.

- O ira ga era dau vakaitikotiko kei iko e dodonu me ra tiko ena nomu vale. Kakua ni vakacurumi ira na vulagi.
- E sega ni gadrevi mo daramaka na matavulo ni veisele ena nomu vale.
- Kevaka o gadreva mo na biuta na nomu vale mo laki vaqara laurai vakavuniwai, daramaka na matavulo (se dua tale na ka e rawa ni taqomaka na gusumu) me taqomaki kina o ira na tani.

Raica eke na ivakamacala eso me baleta na tiko tani: <https://www.health.gov.au/news/health-alerts/novel-coronavirus-2019-ncov-health-alert/how-to-protect-yourself-and-others-from-coronavirus-covid-19/isolation-for-coronavirus-covid-19>

IVAKAMACALA ME BALETI IRA NA VANUA NI CAKACA VAKAYADUDUA

E sa vakarautaka tu na Safe Work Ositerelia na veivakamacala kei na ivakasala eso e baleti ira na vanua ni cakacaka oka kina na veiqaravi vei ira na matua, teitei, vakarautaki ni kakana (oka kina na vakamate manumanu) kei na so tale.

Sikova na vatavata oqo ena veilawa mo raica kina na ivakasala kei na vakamacala eso me baleta na kena taqomaki na nomu vanua ni cakacaka mai na KOVIDI: <https://www.safeworkaustralia.gov.au/covid-19-information-workplaces>